

Toponímia històrica del Vallès Oriental

per Jaume Vilaginés

Al meu pare

OBJECTIU

Un tema que fins avui dia la historiografia encara no ha pogut resoldre és l'origen de la població medieval del Vallès¹. La documentació escrita abans del segle X és pràcticament inexistent i només algun document notarial i escasses cites en cròniques de l'època donen petits indicis poc consistents².

La documentació escrita no és l'única font per al coneixement de l'època. La toponímia, l'arqueologia i altres tècniques històriques ofereixen possibilitats per a la recerca de dades que poden permetre respondre a les preguntes pendents.

Precisament, en aquest article pretenem fer una aproximació a l'estudi etimològic de la primera toponímia medieval que es coneix. L'objectiu principal és esbrinar d'una manera més clara l'origen de la població medieval del Vallès. Els topònims que analitzarem són els dels nuclis habitats. Són els que més nítidament ens indiquen si el poblament en un indret s'ha mantingut o, al contrari, s'ha produït una discontinuïtat.

Els topònims dels llocs habitats que serveixen de base de treball són els primers que es coneixen. La majoria corresponen al segle X, encara que n'hi ha algun de finals del segle IX i algun altre que apareix per primer cop a començaments del segle XI³.

De cada topònim hem buscat les seves interpretacions etimològiques, amb l'objectiu de situar-lo en el moment del seu origen. En molts casos, la ubicació temporal de l'origen del topònim és pràcticament impossible; no obstant, en bastants casos es pot determinar aproximadament la seva procedència. Són aquests topònims els que ens poden donar informació sobre una continuïtat de poblament o una fundació en època recent.

METODOLOGIA

Per obtenir el material per a la recerca, s'ha fet una requesta dels topònims més antics de la comarca. La documentació consultada és la que

dóna informació sobre el període. En primer lloc, per ordre d'importància numèrica, destaca el cartulari del monestir de Sant Cugat (CSC), un recull que el cenobi vallesà va fer dels documents que donaven fe de les seves possessions. En segon lloc, la informació també s'ha obtingut de l'Arxiu Capitular de Catedral de Barcelona (ACB), en els seus diferents fons: del fons de pergamins i del diplomatarí anomenat "Libri Antiquitatum" (LA). Altra informació s'ha obtingut dels fons diplomàtics de l'Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA), dels documents de l'Arxiu Diocesà de Barcelona (ADB), especialment el "Register Dotaliorum" (Reg. Dot.), del Diplomatarí de Vic, de la seu vigatana (DVic), del Cartulari de Carlemany (CdeC), de la Seu gironina, de l'Arxiu de Sant Pere de les Puelles (ASPPuelles), del recull documental del monestir de Sant Llorenç de Munt (SLM) i de transcripcions en fons publicades, com l'*España Sagrada*, del pare Flórez, i la *Catalunya Carolíngia*, de Ramon d'Abadal (Abadal, Diplomes)⁴.

Una vegada obtinguda la informació, els topònims han estat analitzats des del punt de vista filològic. Les fonts usades han estat els dos estudis més recents sobre etimologia toponímica, concretament l'*Onomasticon Cataloniae* de Joan Coromines i *Els noms de lloc de Catalunya* de Pere Balañà⁵. No són els únics tractats de toponomàstica, però per la seva rigorositat i per la seva actualitat, són la darrera i més completa aportació al coneixement de la toponímia catalana. Especialment destacable és l'obra de Coromines que, per la qualitat científica i erudita de l'autor i per l'exhaustiu treball que ell i els seus col·laboradors han fet dels noms de lloc i de persona dels països catalans, s'ha convertit en un referent cabdal per a l'anàlisi de la toponímia del país. L'*Onomasticon* té en compte les aportacions anteriors, les clàssiques (Balari, Griera, Moreu-Rey, Alcover-Moll, etc.) i les més locals. Per això mateix, la seva consulta pot estalviar de fer un treball de consulta bibliogràfic més ampli.

Les dues obres de referència esmentades han servit per interpretar cada topònim medieval i adjudicar-li una procedència, de caràcter lingüístic (llatí, llatí medieval, àrab, pre-romà) o de caràcter tipològic (antrotopònim germànic, antrotopònim romà, topònim ètnic, hagiopònim). La classificació ha estat pensada amb la finalitat d'obtenir informació sobre els períodes temporals dels quals eren originaris els topònims.

Per poder extreure conclusions que aclareixen els dubtes que existeixen sobre els orígens del poblament medieval, s'ha partit de les següents premisses:

1. Un topònim mantingut durant un període de temps demostra l'existència d'una comunitat que viu a l'indret. Difícilment es manté un topònim quan els habitants del lloc l'han abandonat.

2. Un topònim nou pot indicar un nou assentament, inexistent anteriorment o la recuperació d'un indret abandonat. No obstant, cal tenir en comp-

te la possibilitat que els canvis polítics o l'arribada de comunitats foranes poguessin imposar un ocasional canvi toponímic. Podria ser el cas dels topònims d'origen àrab, que podrien haver ocupat assentaments ja existents o podrien ser de nova fundació. Davant del dubte, mantindrem l'opció de considerar un topònim nou com l'equivalent a una nova fundació.

3. Hem triat les interpretacions etimològiques més versemblants i, en cas de dubte entre les dues fonts lingüístiques que usem (Coromines i Balañà), hem optat per la seguretat científica de l'*Onomasticon*. No obstant, la toponomàstica és una ciència que molts cops porta a la inseguretat o a la especulació, i fins i tot l'*Onomasticon* no pot escapar-se a aquest defecte. Els topònims de més difícil interpretació els hem obviat, perquè només induïrien a la confusió sobre els objectius del present treball.

4. Els noms de persona romans (antrotopònims romans) no van ser exclusius del període clàssic, ja que posteriorment van ser usats en tota l'edat mitjana amb més o menys freqüència. No obstant, els pocs casos que apareixen els hem considerat com d'època clàssica, perquè és més lògic que corresponguin a una fundació antiga, d'època clàssica.

LÀMBIT TERRITORIAL

L'àmbit territorial triat correspon en gran mesura a l'actual comarca administrativa del Vallès Oriental. No obstant, s'han deixat de banda els topònims de les àrees més al nord, de la subcomarca del Moianès i de la conca alta del riu Congost, que històricament corresponen a un territori vinculat amb el comtat d'Osona i amb la seva corresponent diòcesi. En canvi, s'ha preferit incloure alguns topònims de la vall de la riera de Caldes que formen part del Vallès Occidental, com Palau-solità i Santa Perpètua de Mogoda, més propers a la resta de la comarca. El Vallès és una comarca natural que en el segle X era reconeguda pels habitants en la localització dels topònims ("a la comarca del Vallès" diuen els documents quan volen ubicar un indret). El Vallès medieval, com ha quedat demostrat en diversos estudis⁶, s'identificava amb la part central i oriental de la depressió que conforma en gran part les dues comarques. Per tant, el nucli del Vallès històric ocupava, en gran part, el territori que serveix de marc espacial del present treball.

ELS LLOCS HABITATS

Cal tenir una idea de com eren les comunitat a les quals feien referència els noms de lloc del segle X, per entendre la seva evolució i per comprendre la pèrdua d'alguns noms de lloc i l'aparició d'alguns altres.

La comunitat característica del segle X (i probablement de les centúries anteriors) era la vil·la. La vil·la ("villa") era una comunitat reduïda, de no moltes famílies, encara que les seves dimensions variaven en funció de cadascuna. A les més grans, hi havia petites diferències socials entre unes famílies més influents i la resta. Cada família tenia les seves pròpies possessions (terres i animals) de les quals vivien, en una economia autosuficient. Les propietats familiars eren compartides, encara que s'observa un procés de divisió hereditària a mesura que avança el segle. Les famílies no tenien gaires membres i solien estar formades per pares i fills (família nuclear) i ocasionalment per altres parents pròxims, avis, germans casats o no, etc. Una alta mortalitat infantil i una esperança de vida curta reduïa les dimensions familiars.

Estem parlant d'una societat rural, que vivia de la terra i en col·lectius petits. Els petits nuclis urbans d'època clàssica havien desaparegut, com Semproniana (Granollers), encara que, en algun cas, s'havia mantingut el record en topònims subcomarcals, com havia passat amb l'antiga "Aquae Calidae", que en el segle X s'havia esmicolat en petites vil·les i llogarets, però que la gent del país recordava amb el topònim "territorio caldense".

Algunes vil·les del segle X portaven noms de persona, d'origen romà o d'origen germànic. En aquests casos es tractava d'antics assentaments promoguts per un personatge destacat (epònim) que devia instal·lar-se amb la seva família i la seva caterva de depenents. És probable també que els antropònims corresponguessin a antigues "villae", tardoromanes o de fundació posterior, que havien perdut el seu caràcter d'antigues hisendes i, en el segle X, desestructurada la societat esclavista de procedència clàssica, s'havien convertit en petits agregats sense gaires diferències socials i amb una economia autosuficient.

CONCLUSIONS

Una vegada fet l'estudi etimològic i elaborats diversos mapes (*figures 2,3,4,5,6 i 7*) on queda reflectida tota la informació, s'observa que l'origen dels topònims del Vallès és força variat.

Com era de preveure, una gran part dels topònims són de difícil ubicació temporal. Són els que tenen una arrel llatina clàssica, però cap aspecte en el seu significat que permeti situar-los en el període clàssic o en qualsevol període situat entre els segles IV i X. Necessàriament aquests topònims han de quedar exclosos en qualsevol anàlisi històrica.

En canvi, hi ha un altre gruix de topònims que poden servir per extreure conclusions més interessants. Un grup d'ells correspon a termes que tenen una arrel que correspon al substrat lingüístic, és a dir són d'origen pre-romà. Això no vol dir que tots ells corresponguin a assentaments ante-

riors a la presència romana, perquè les llengües pre-romanes probablement es van usar bastant en els primers períodes de l'ocupació romana. De tota manera, alguns d'ells (Corró, Breda-Parets i Llerona), com a molt, no són posteriors a l'època de l'ocupació romana. És probable que els altres puguin ser posteriors perquè, si el català ha conservat paraules de les diferents llengües del substrat lingüístic, també és possible que els habitants de segles posteriors a l'ocupació romana empremssin alguns d'aquests termes per anomenar un indret abans despoblat.

És indubtable que el topònim Lauro té origen ibèric, del període que coincideix amb l'ocupació romana, perquè se l'ha trobat esmentat en nombroses troballes numismàtiques (Lauro>Laurona>Llerona)⁷.

Un altre grup de topònims és d'origen clàssic o tardoromà. Per discernir-los hem considerat els que són esmentats en fonts arqueològiques i escrites (Caldes)⁸ i els que són antrotopònims romans. Alguns antrotopònims són clarament hereus del nom d'algun «fundus» romà, com Llicà (Licanus>Licano>Llicà), Sta. Eulàlia de Ronçana (Aurentianus>Oroncia-na>Ronçana) i probablement Corró, Malanyanes, Gausag i "Viviano" (posteriorment, Mosqueroles). També s'ha d'esmentar Llerona que, per troballes arqueològiques i numismàtiques, sabem que va continuar existint transformat en un «fundus». Finalment, cal afegir el topònim molt probablement d'origen paleocristià de Martorelles (Martyretu-la>Matorelias>Martorelles).

La sorpresa que dona l'estudi etimològic dels topònims històrics del Vallès és la presència d'un grupet de noms d'origen àrab, agrupats en una mateixa àrea, al centre de la comarca. Alguns dels topònims són d'indiscutible interpretació, com Alfou, Can Rifà (Vilamajor) i Marata, tots ells bastant propers. També força segurs són "villa Amoroza" (La Roca) i Palau-solità. Els altres topònims d'origen àrab són bastant discutibles, principalment perquè tenen una interpretació alternativa més sòlida o simplement perquè la lectura aràbiga de l'ètim és bastant forçada; de tota manera, el tema no és tancat i està a l'espera de noves aportacions. La proximitat dels topònims aràbics i el significat d'algun d'ells (Alfou ve de "districte" o "comarca"; Rifà ve de "molí") fan pensar en assentaments d'àrabs (o controlats per aquests) a la part central de la comarca, organitzats administrativament, aprofitant la riquesa hídrica de la zona i probablement el sistema d'irrigació ja existent.

Finalment, hi ha una presència notable de topònims d'origen germànic, bàsicament de noms de persona (antrotopònims): "Sinduiro" (Parets), Valldarió, "Vilazir" (Parets), "Palatio Dalmanla" (Montornès), Campsentelles i probablement Mogoda. La procedència d'aquests topònims, basats en noms de persona, pot correspondre a l'època de domini visigot, bastant important a la comarca, o a assentaments més recents corresponents als segles IX o X, ja que l'onomàstica d'aquesta època era bàsicament goda.

La ubicació geogràfica de la classificació toponímica que hem analitzat no és especialment significativa (*figura 7*). De tota manera es pot observar com els topònims d'arrel pre-romana i d'origen clàssic estan situats cap al nord i al centre de la comarca, mentre que a la part baixa de la conca del Besòs no n'hi trobem. Ja hem observat com els assentaments àrabs es troben concentrats en el centre de la comarca (si exceptuem els casos dubtosos i Palau-solità), formant una certa unitat territorial (un districte).

Finalment, es pot observar com els topònims d'origen germànic es troben a la zona meridional del territori, on anteriorment hi trobem escassos topònims antics. Es podria especular que els assentaments més recents van ocupar els llocs que quedaven més despoblats, a la zona baixa de la conca del Besòs; però aquesta afirmació necessita més dades que la puguin confirmar.

En tot cas, l'anàlisi que hem fet permet contestar a la qüestió que ens plantejàvem a l'inici. La continuïtat de topònims des d'èpoques remotes (períodes ibèric i clàssic) o de períodes més recents (ocupació musulmana), fan pensar en una permanència del poblament de la comarca. Per tant, es desmenteix la hipòtesi que la comarca va ser despoblada coincidint amb el període turbulent que va des de la invasió àrab fins al segle IX, moment de contínues ràzzies musulmanes⁹. La toponímia del segle X conservava els vells noms dels llocs, perquè la població no els havia abandonat. Lògicament en un temps tan llarg hi va haver alteracions polítiques, socials i econòmiques que van fer variar la forma de vida i l'organització social (el pas del *fundus* romà i visigot a la *vil·la* medieval, n'és un bon exemple), però la permanència dels noms de lloc en el decurs de llargs períodes de temps és una mostra de la continuïtat de la presència humana a la comarca.

La continuïtat del poblament queda demostrada, però cal observar que la mateixa anàlisi que hem fet evidencia que no sempre la població va ser la mateixa, que va haver-hi moments de disminució i altres d'augment, com es comprova amb els nous assentaments, vinculats amb el noms personals d'origen germànic. I no s'ha de descartar l'arribada de nouvinguts, en especial en els moments d'estabilitat política i embranzida econòmica.

NOTES:

1. El tema s'ha volgut tractar des de perspectives diferents. Inicialment s'ha intentat explicar un hipotètic despoblament, provocat per la inestabilitat política del segle VIII i les contínues ràzzies musulmanes del segle IX, amb la posterior repoblació, ja en el segle X. Més endavant, s'ha discutit aquesta interpretació i es manté la idea de la continuïtat del poblament. Un resum de les diferents aportacions i punts de vista les trobem a Vilaginés, J. *La transició al feudalisme. Un cas original: el Vallès oriental*, Granollers, 1987, pàg. 14.
2. Sobre la documentació anterior al segle X, vegeu Vilaginés, J. *La implantació del feudalisme a la societat del Vallès Oriental. Espai, alimentació, producció i societat*, tesi doctoral, Universitat de Barcelona, 1999, pàgs. 35 i 38. Sobre les cròniques cal esmentar les cites que fan els *Annals Reials* i la *Vita Hludovici* sobre les repercussions al Vallès de la revolta d'Aissó de l'any 827 (Salrach, J. Ma. *El procés de formació nacional de Catalunya (segles VIII-IX)*, vol.1, Barcelona, 1978, pàg.160).
3. Vegeu la figura 1.
4. Les ressenyes bibliogràfiques de les publicacions esmentades són: Flórez, E. *España Sagrada. Theatro geográfico-histórico de la Iglesia de España*, vol. 29, Madrid, 1759-92; Abadal, R. *Els diplomes carolingis a la Catalunya Carolíngia*, Barcelona, 1926-52. El cartulari de Sant Cugat ha estat editat: Rius, J. *Cartulario de Sant Cugat*, 3 vols., Barcelona 1946; parcialment també ho ha estat el diplomatarí de la Seu de Vic: Junyent, E. *Diplomatari de la Seu de Vic (segles IX-X)*, Vic, 1980-84 i el diplomatarí de la Seu barcelonina: Fàbrega, A. *Diplomatari de la catedral de Barcelona. Documents dels anys 844-1260*, vol.1, Barcelona, 1995.
5. Balañà, P. *Els noms de lloc de Catalunya*, Barcelona, 1989, i Coromines, J. *Onomasticon Cataloniae*, 8 vols., Barcelona, 1989-1997.
6. Vegeu la nota 1 i també, Vall i Rimblas, R. i Masvidal, A. *El Romànic del Vallès*, Barcelona, 1983, pàgs. 15-22.
7. Sobre la Lauro ibèrica, vegeu Estrada, J. i Villaronga, L. *La "Lauro" monetal i el hallazgo de Cánovas (Barcelona)*, Barcelona, 1967 i Pardo, J. i altres *Els orígens de Granollers i del Vallès Oriental*, Granollers, 1984.
8. Sobre la Caldes romana, vegeu, Mayer, M. i Rodà, I. *La romanització del Vallès segons l'epigrafia*, Sabadell, 1984.
9. Vegeu la nota 1.

FIGURA 1
Relació de Vil·les del Vallès Oriental (862-1014)

Any	Signatura	nom	localitat actual	Coromines	Balaña
862	Abadal, Diplomes, ap.25	villam Bitamea que antem vocant Pallatium	Palautordera	llatí+llatí	llatí+llatí
878	España Sagrada, 2 9,13	villam Campinos	Campins	llatí	???
878	España Sagrada, 2 9,13	locum Riello	Riells	llatí medieval: rierols	llatí medieval: rierols
878	España Sagrada, 2 9,13	villam que dicitur Codes	St. Feliu de Codines	hagiotopònim+pre-romà	hagiotopònim+pre-romà
878	España Sagrada, 2 9,13	Pertegaz	St. Celoni	llatí: "perticas" (perxes o troncs de fusta tallats)	
895	CdeC Girona, Botet, 19	vilar de Richilas, Meserata	Marata	àrab: limit entre dos territoris	àrab
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	villam Parietes	Parets	llatí	llatí
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	villa Breda	Parets	pre-romà (celta): "la via que menen els cavalls" <i>eporedia</i>	llatí medieval: viarany
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	villa Palazdarias	Palau d'Àries	llatí + antropònim llatí	
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	alode Gallegos	Gallecs	ètnic	
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	villa Reudaldi	Vilarosal-Parets	antropònim germànic	
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	villa Sinduro	Parets	antropònim germànic	
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	villa Spina	Parets		
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	villa Sanctus Venerandus	Parets	hagiotopònim	
904	ADB Reg.Dot, 7, 113	villa Martianus	Parets	antropònim romà	
915	DVic, 67	vila Aitia	?		
918	DVic	villa Canovas	Canoves	llatí medieval: tenda, barraca	llatí+llatí
919	ACB LAIII, 41, 113	villa Linares	Llinars	llatí	àrab
924	CSC 1,2	in termino Palatiolo	Palou	llatí	

Any	Signatura	nom	localitat actual	Coromines	Balaña
932	ACA Seniofred, 14	villa Roca	La Roca	llati: castell roquer	llati
932	ACA Seniofred, 14	villa Cotu	La Roca		
932	ACA Seniofred, 14	villa Gausago	La Roca	antrotopònim romà	
932	ACA Seniofred, 14	villa Amorozo	La Roca	antrotopònim àrab	
932	ACA Seniofred, 14	Malaniacus	Sta. Agnès de Malanyanes	antroponim romà	
932	ACA Seniofred, 15	villa Amindola	L'Amèlla	llati	àrab
932	ACA Seniofred, 15	ipso Lauro	Llerona	pre-romà	
937	ACB LAIII,74,203	villa Pogio	Caldes de Montbui	llati medieval	
938	CSC I,16	Petrafitia	?	"Petra Ficta": fita, pedra clavada a la terra: llati	
941	CSC I,21	villa Riffa	Can Rifà-Vilamajor	àrab	àrab
941	CSC I,21	Alcozi	Alfou	àrab	àrab
941	CSC I,21	villa Brucarias	Can Ferrer de la Bruguera-Vilamajor	llati	
941	CSC I,21	Carotitulo	Cardedeu	llati (compost)	àrab????
941	CSC I,21	vila Maiore	St. Pere de Vilamajor	llati	llati
944	CSC I,23	villare Anlani	Caldes		
945	CSC I,24	villa Ariulfo	Valldariò	antroponim germànic	
946	SPPuelles	Montis Melonis	Montmelò	llati: mont dels teixons	llati
946	CSC I,25	Licano subterior	Lliça d'Avall	antrotopònim romà	antrotopònim romà
947	DVic,240	villam Molare	Tagamanent	pre-romà+pre-romà	pre-romà+pre-romà
948	SLM, 76 BC,2152	in Olmedo	?		
955	CSC I,39	in termin de Palatio Salatani	Palau-Solità	àrab: palau del rei o soldà	
965	ACB I-3-54	in termino de Martorelias superiores	Sta. Maria de Martorelles	llati paleocristià	llati paleocristià ò medieval
965	CSC I,79	in termino de Villa nova	Vilanova del Valles	llati	llati
965	CSC I,80	in termino de	Plegamans Plegamans	????	llati+llati: plegar la mà
967	CSC I, 87	villa que vocant Camp Sentigis	St. Fost de Campsentelles	antroponim germànic	llati// antroponim germànic
966	ACB LAIV,18,56	ipsa Garriga	La Garriga	arrel pre-romana	arrel pre-romana
968	Abadal,Di- plomes. ap.202	Corron	Corró d'Amunt	pre-romà	
971	ACB I-3-56	Palatio Dalmanla	Montornès	antrotopònim germànic	
971	ACB I-3-56	Valle Romanos	Vallromanes	llati+antroponim llati	àrab

Any	Signatura	nom	localitat actual	Coromines	Balaña
972	ACB LAIII,111,2	in termino s. Minati	Sentmena	hagiotòponim	hagiotopònim
972	ACB LAIII,111,2,93	in termino s. Minati	Sentmenat	hagiotòponim	hagiotopònim
977	ACB LAIII,101,2,63	Vilardordila	?	antrotopònim germànic	
977	ACB LAIII,101,2,64	Villazir	Torre de Malla-Parets	llati+antropònim germànic	
978	ACA Borrell II,15	villa Bochos	?	català llatinitzat	
978	ACA Borrell II,15	villa Elzinellas	Olzinelles	llati	
978	ACA Borrell II,15	Montesen	Montseny	llati+llati	llati+llati
978	ACA Borrell II,15	villa Viviano	Mosqueroles	antrotopònim romà/ romànic	
978	ACA Borrell II,15	Vilarzel	Vilardell	llati medieval	
978	ACA Borrell II,15	Granollarios	Granollers	català llatinitzat	
981	CSC I.141	in termino de Calidis	Caldes de Montbui	llati-romà	llati-romà
986	ACB 1-2-149	villa Alba	Vilalba-Cardedeu	llati	
988	ACB LAIII,97,241	Sancta Eulalia	Santa Eulàlia de Ronsana	hagiotopònim+antropònim antrotopònim romà	hagiotopònim+ antrotopònim romà
989	CSC 1,233 Liciano	in termino	Lliça d'Amunt	antrotopònim romà	antrotopònim romà
989	CSC 1,235	in termino Licano subteriore	Lliça d'Avall	antrotopònim romà	antrotopònim romà
990	CSC 1,256	in Mogoda	Sta. Perpètua de Mogoda	hagiotopònim+antropònim germànic	àrab: propietat parcel.lada
992	ACB 1-1-2219	villa Terradas	Sta. Maria de Martorelles	llati medieval	llati medieval
992	ASPPuelles 2,1	Samalucio	Samalús	pre-romà (arrel iberobasca)	
993	CSC,1,248	Moledo	Mollet	llati	llati
996	CSC 1,314	villare Teudbert	?		
998	CSCI,331	valle Gregoria	Vallgorguina	llati	llati
998	CSC 1,331	collum Sabbatellum vetulo	Collsabadell	llati+antropònim	llati+llati: diminutiu de dissabte
1000	ACB 1-3-55	villa Meritaze	Vilanova del Vallès	llati	
1005	ACB LAIII,5,12	Senata	Sanata	àrab// llati	
1008	CSC II,419	Canuvellas	Canovelles	llati (diminutiu de cànoves)	
1010	ACB LAI,160,396	villare Abdela	Montornès?		
1014	CSC II,457	vill Muga	Llerona	llati	

TOPÒNIMS D'ORIGEN PRE-ROMÀ

- ① Sant Feliu de Codines ("Codes")
- ② Breda (Parets)
- ③ Corro d'Avall
- ④ Corro d'Amunt
- ⑤ Llerona
- ⑥ Samalus
- ⑦ la Garriga
- ⑧ Tagamanent

FIGURA 2

TOPÒNIMS D'ORIGEN CLÀSSIC I PALEOCRISTIÀ

- Antrotopònims romans
- Topònims romans
- ◐ Topònims pre-romans llatinitzats
- Topònims paleocristians

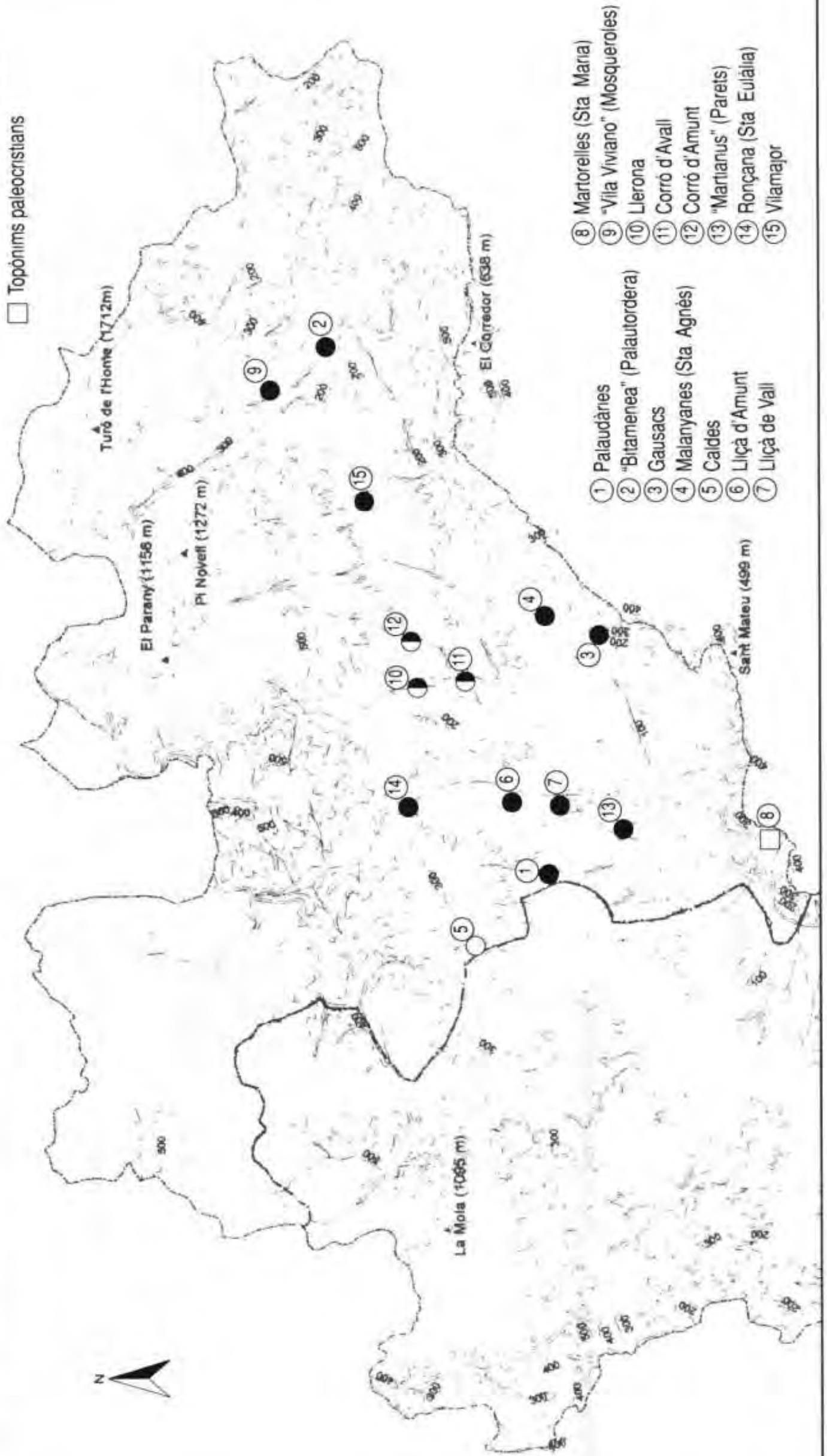
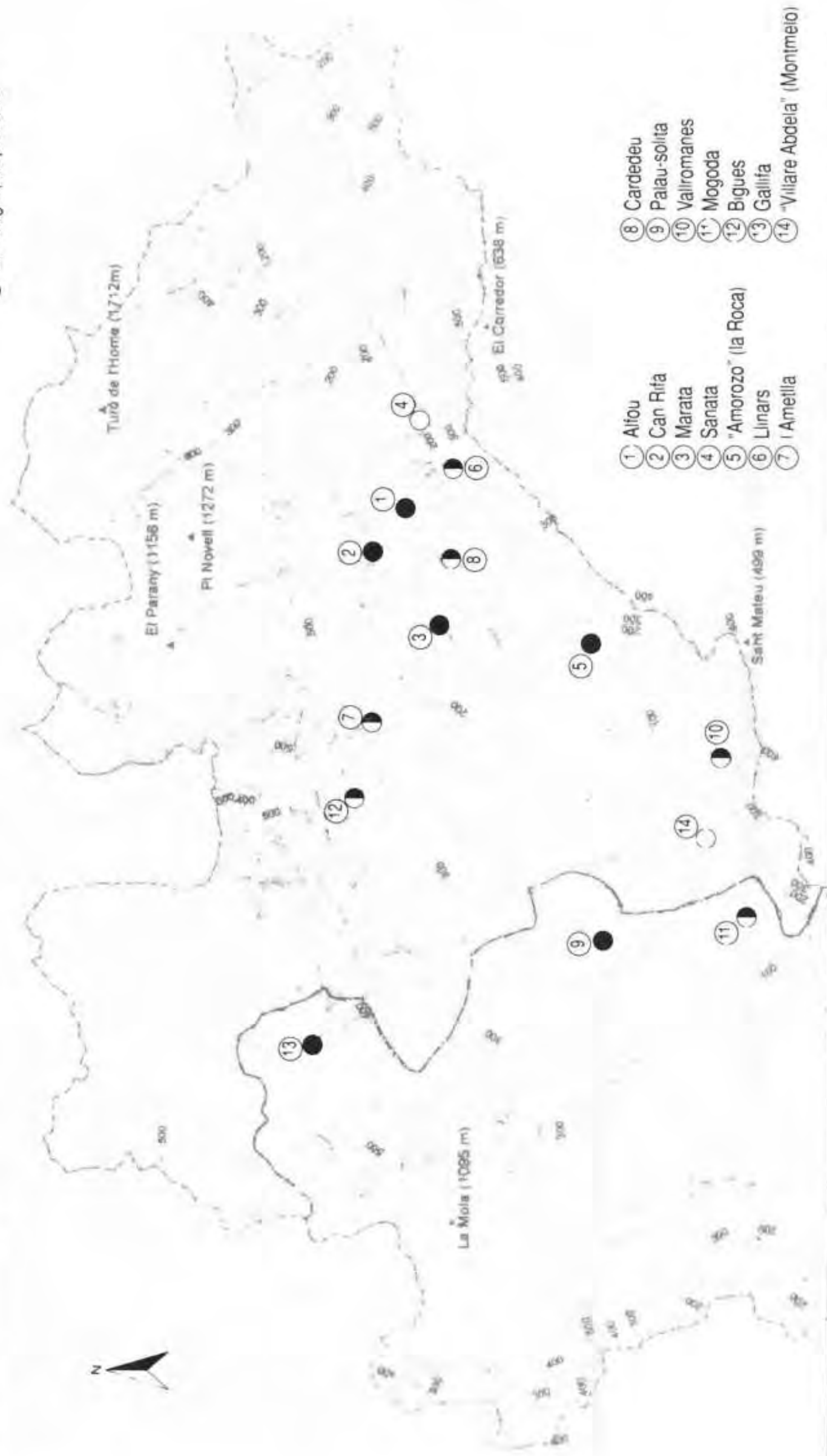

FIGURA 3

TOPÒNIMS ÀRABS

- Etimologia força segura
- Etimologia possible
- ◐ Etimologia poc probable

- 1 Aifou
- 2 Can Rifa
- 3 Marata
- 4 Sanata
- 5 "Amorozo" (la Roca)
- 6 Linars
- 7 Amella

- 8 Cardedeu
- 9 Palau-solita
- 10 Vallromanes
- 11 Mogoda
- 12 Bigues
- 13 Gallifa
- 14 "Villare Abdela" (Montmeio)

FIGURA 4

TOPÒNIMS D'ORIGEN GERMÀNIC I D'ORIGEN ÈTNIC

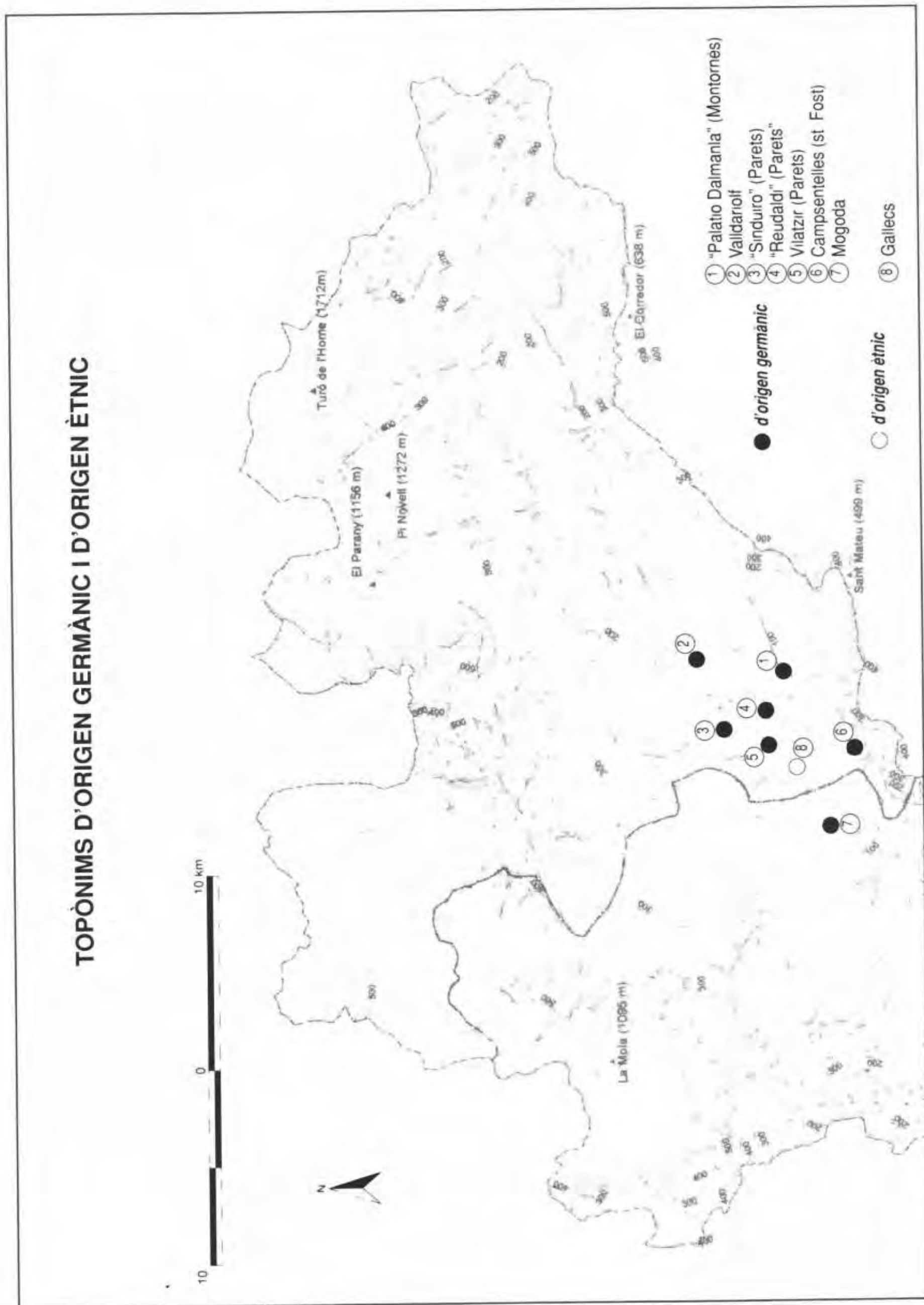

FIGURA 5

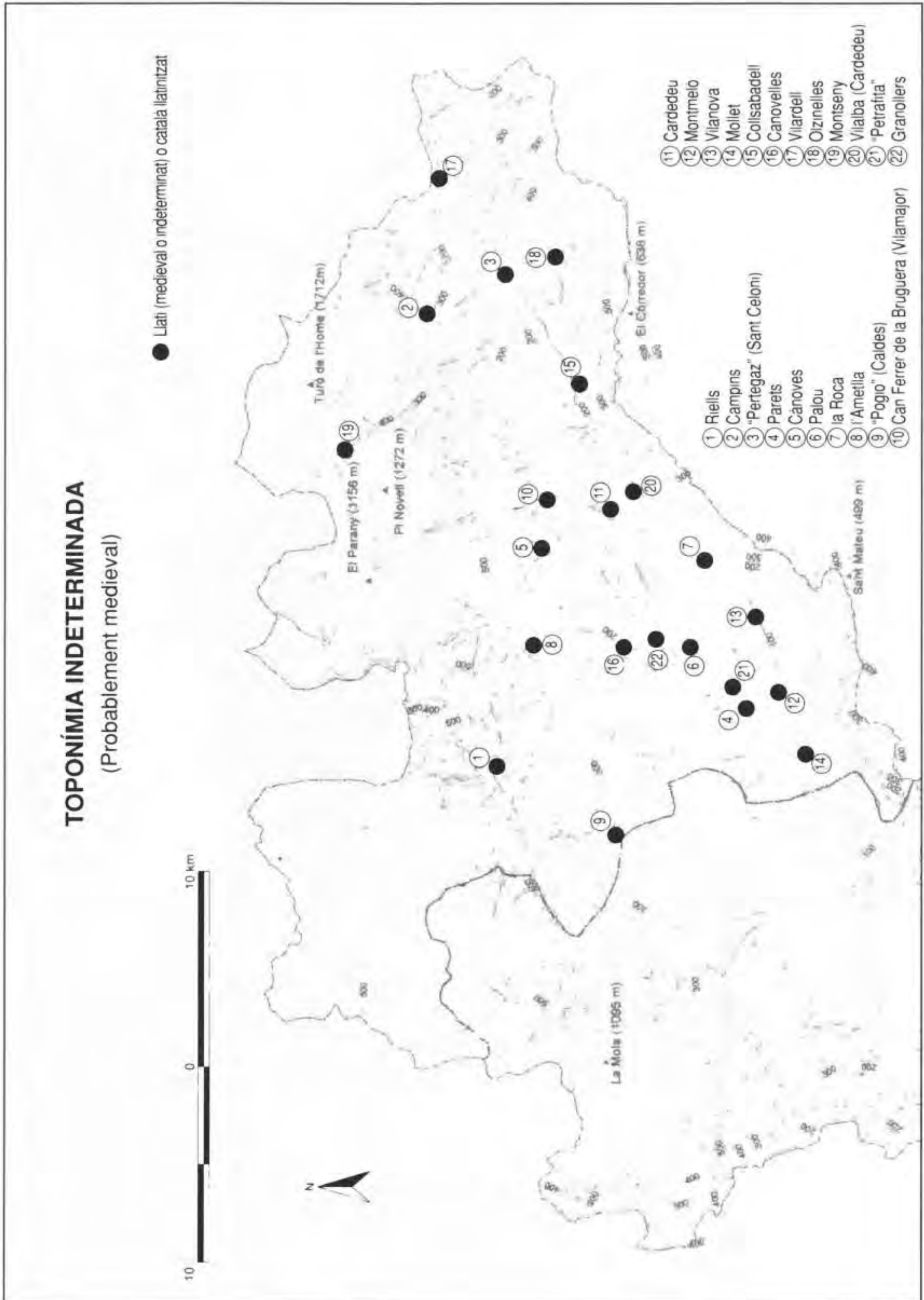
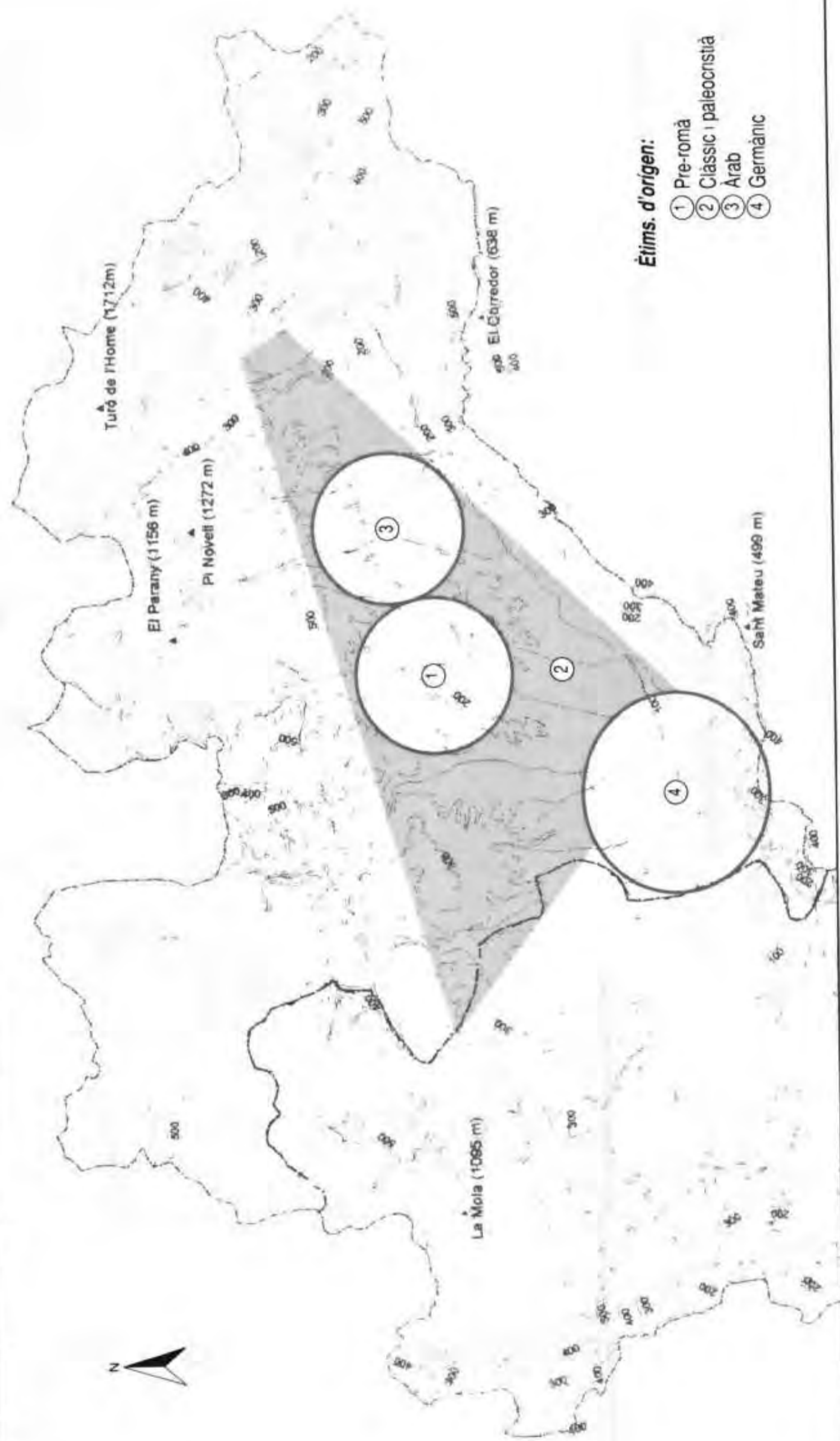

FIGURA 6

ZONA DE DIFUSIÓ DELS TOPÒNIMS
 (Classificats segons el seu origen)

- Ètims d'origen:**
- ① Pre-romà
  - ② Clàssic i paleocristià
  - ③ Àrab
  - ④ Germànic

FIGURA 7